

Krajowa synteza procesu synodalnego w Kościele w Belgii

6 lipca 2022 r.

I. Wstęp 1.1 Historia

Rozpoczęcie procesu synodalnego w diecezjach wzbudziło wielki entuzjazm. Jest ona przewidziana jako duchowe ćwiczenie słuchania Ducha Świętego w celu rozeznania, co Kościół powinien podjąć, aby nadać kształt swojej misji dzisiaj, zgodnie z Bożym zamysłem. To słuchanie jest więc zadaniem dla wszystkich. A pierwszym, którego wszyscy powinni słuchać, jest Duch Boży.

Widzimy już działanie Ducha w Kościele w Belgii, gdzie niektóre diecezje podjęły już synod lub rozpoczęły drogę ku większej synodalności. Czujemy, że coś się dzieje, że szuka się nowej równowagi.

Liczba uczestników diecezjalnego procesu synodalnego waha się w każdej diecezji od 2000 do 4000. Odpowiedzi nadeszły od grup terytorialnych, służb i ruchów diecezjalnych, służby zdrowia z pielęgniarkami i lekarzami, wspólnot zagranicznych, więźniów i ich kapelanów, pensjonariuszy domów opieki i ich gości, migrantów, ubogich, grup młodzieżowych, szkół. Diecezje starały się również zaangażować chrześcijan innych wyznań i wyznawców innych religii. Jedna z diecezji skupiła swój proces synodalny głównie na młodzieży i przeprowadziła ankietę wśród 10 tys. młodych ludzi.

Niektórzy również bardzo negatywnie odnosili się do synodu, ale fakt, że odpowiadanie na pytania jest doceniane.

1.2 Metoda, narzędzia procesu synodalnego, etapy, ekumenizm

Metoda: Każdy biskup upoważnił diecezjalny zespół synodalny do zmotywowania jak największej liczby osób do przystąpienia do tej konsultacji. Niektóre diecezje zaplanowały dla członków zespołu synodalnego szkolenia dotyczące synodalności i wspólnego rozeznawania. Każdy zespół spotkał się kilkakrotnie twarzą w twarz i niektóre zespoły donoszą, że synodalność była już obecna w ich gronie: wysoka jakość, braterskie i pełne szacunku słuchanie, korzystna i spełniająca się otwartość umysłu.

Narzędzia konsultacji: na stronach internetowych Kościoła katolickiego w Belgii udostępniono zakładkę synodalną, a czasopisma diecezjalne zaprosiły do udziału.

Większość diecezji opowiedziała się także za wsparciem broszury lub ulotki wyjaśniającej, zawierającej pytania i modlitwę synodalną. Narzędzia te były pomocne i powszechnie doceniane. Zaproponowano odpowiednie metody dla młodzieży. Kilka diecezji dostarczyło filmy, a nawet grę (gra w gęsi, zainspirowana przez diecezję Palencia) dla dzieci. Jedna z diecezji umieściła też w różnych miejscach dzieło sztuki nawiązujące do Synodu i zapraszające do dialogu.

Inną oryginalną formułą było włączenie do niedzielnych uroczystości czasu dzielenia się.

Kilka osób podkreśla osobiste doświadczenia bogatej wymiany ekumenicznej i międzywyznaniowej, czy to podczas prywatnych spotkań, czy publicznych uroczystości i festiwali. Są to oczekiwania Kościoła, który pozwala sobie na wyzwania ze strony innych wyznań i religii. Proces synodalny był okazją do kolegiального spotkania biskupów z krajowymi przedstawicielami innych Kościołów i wspólnot kościelnych Belgii.

II. Kościół dzisiaj

2.1 Wyzwania

Kościół jest postrzegany przez wielu wiernych jako posiadający struktury klerykalne i nadmiernie hierarchiczne. Postrzegana jest jako moralizatorska, formalistyczna, odległa od życia ludzi i natrętna. Niektórzy postrzegają ją jako zbyt nieśmiałą i mało asertywną. Obraz Kościoła jest dość negatywny, co dodatkowo podkreślają media.

Do tego dochodzi fakt, że na Zachodzie rośnie sekularyzacja i że chrześcijaństwo nie jest już znane większości współczesnych, nawet gdy proszą o usługi Kościoła. Nawet stali bywalcy kościoła wykazują względny brak zrozumienia, czym jest Kościół i oceniają go surowo po krzywdach zadanych niektórym jego członkom.

W podsumowaniach powtarza się kilka konkretnych obaw: 1/ spadek liczby wiernych i ich starzenie się, 2/ niewystarczająca liczba wolontariuszy; 3/ brak młodzieży, co rodzi pytanie o przekazywanie wiary następnym pokoleniom; 4/ wycofywanie się wspólnot, które funkcjonują w małym i przyzwyczajonym kręgu, poświęcając swoje siły na organizowanie życia parafialnego, a nie na pomaganie ludziom w miłosnej relacji z Panem; 5/ oraz - dla wielu katolików na peryferiach - sprowadzenie Kościoła do rozdawania sakramentów

Te różne obawy nie przeszkadzają jednak ludziom w wyrażaniu szczerej miłości do Kościoła. *W Kościele jest piękno.*

Jest to miejsce pokoju i nadziei, miejsce powitania. Wiele osób mówi o radości ze wspólnego spotkania, wśród wierzących, na modlitwie. Mają poczucie przynależności do Kościoła przez duże "E".

Wspólnoty zakonne są często nosicielami przeżywanej synodalności dzięki swoim strukturom, które gwarantują wszystkim słuchanie i uczestnictwo.

2.2 Kościół w świecie: diakonia

Konsultacje synodalne zbiegły się z wieloma kryzysami dla Kościoła i świata. Chrześcijanie są świadomi problemów świata. Chcieliby być świadkami Ewangelii ale tematy związane z przekonaniami są często "tabu" w naszym zsekularyzowanym społeczeństwie.

Kościół jest przez wielu postrzegany jako obcy światu: jego stanowisko w kwestiach etycznych i równości płci jest regularnie podnoszone. Wielu wskazuje na ambiwalencję Kościoła, który mówi o kochającym Bogu, głosi Ewangelię, a z drugiej strony wyklucza ludzi ze względu na ich orientację, z powodu pewnych wyborów życiowych.

Są jednak tacy, którzy uważają, że Kościół powinien pozostać krytyczny wobec dzisiejszego (indywidualistycznego) społeczeństwa i kultury, ale przeważa w nim postulat otwartości i szacunku.

Ubóstwo we wszystkich jego formach stanowi wyzwanie i odpowiedź na ważne wezwanie Kościoła w drodze.

2.3 Głoszenie Dobrej Nowiny, świadectwa i szkolenia

Przekaz wiary między pokoleniami w rodzinach nie jest już oczywisty. Wierzący nie mają zrozumienia, języka, wykształcenia ani wiary, by nawiązać dialog z innymi.

W szkołach zapowiedź też jest trudna, chęć zachowania neutralności może tłumić inicjatywy.

W kontekście parafialnym nie wiemy, jak zwracać się do osób spoza własnego kręgu, zwłaszcza do młodego pokolenia.

Wielu czuje, że przesłanie Kościoła nie odpowiada życiu ludzi w naszym dzisiejszym społeczeństwie. Jego język jest postrzegany jako nie na miejscu.

2.4 Liturgia

Liturgia to powracający temat z wieloma różnymi doświadczeniami: pozytywnymi, ale i negatywnymi. Choć niektóre miejsca kościelne są żywe i dynamiczne, w innych liturgia jest "oderwana i sformalizowana", nie przyciąga.

Potrzeba obrzędów w ważnych momentach życia, takich jak chrzest i małżeństwo, jest jednak obecna i należy ją honorować, podkreślając rodzinny aspekt celebracji sakramentalnych, bez stawiania zbyt wielu warunków.

Język jest postrzegany jako nieprzystający do tego, czego doświadczają ludzie. Może to dotyczyć również homilii.

Wiele rodzin zwraca uwagę, że nie rozumie mszy i jest nią znudzona. Na stronie
Ważna jest potrzeba doprecyzowania gestów liturgicznych.
Rodziny nie zawsze czują się mile widziane w społecznościach i chciałyby mieć swoje miejsce w społeczności.
ich dzieci mają miejsce, aby być prawdziwymi uczestnikami.

2.5 Ministerstwa i odpowiedzialność

Choć uznaje się potrzebę przywództwa, by posunąć sprawy do przodu i zapewnić jedność społeczności, wielu skarży się na nadużywanie władzy. Ta choroba klerykalizmu jest niebezpieczna, bo jest infantyilizująca. Jest to kontrświadectwo dla Kościoła, który głosi miłość braterską.

Dla niektórych rola kapłana ulega zmianie: staje się on bardziej "liturgicznym oficjałem" niż duszpasterzem. Czasami wśród młodych księży można zaobserwować pewną sztywność.

Diakoni stali widzą brak otwartości i zrozumienia dla ich misja. To samo dotyczy osób konsekrowanych, zwłaszcza apostołskich.

Stanowisko Kościoła w sprawie obowiązkowego celibatu dla księży jest często kwestionowane.

Powraca pytanie o miejsce kobiet w Kościele katolickim. Obecna dyscyplina Kościoła jest niezrozumiała. Wkład kobiet nie jest doceniany.

2.6 Zarządzanie Kościołem i inne kwestie

Mimo że wiele parafii jest prowadzonych przez zespoły, a nie przez samego księdza, formalne struktury Kościoła są nadal uważane za zbyt klerykalne, **podobnie jak** kształcenie księży. Kościół jest zakorzeniony w rutynie, dwa pokolenia za nim.

Koncentracja władzy w Kościele jest przyczyną sceptycyzmu wobec procesu synodalnego. Według niektórych tak potrzebna zmiana kulturowa - spotkanie, dialog, świadectwo - może być utrudniona przez skład kierownictwa Kościoła.

III. Wzrastać w synodalności

3.1 Być Kościołem

Wszyscy chcemy Kościoła otwartego, pokornego, braterskiego, integrującego, radosnego i miłosiernego. Kościół, który wysyła w świat na misje.

Kościół, który wychodzi na spotkanie z ludźmi w ich codziennym życiu. Ta dbałość o bliskość wyłania się również z postulatu ciepłego i spersonalizowanego przyjęcia tych, którzy przychodzą do Kościoła. Do tego potrzebne są zasoby ludzkie.

Wiele osób zwraca się do Kościoła w sprawie obrzędów przejścia. Są to momenty kontaktu międzyludzkiego par excellence, gdzie nie dokonuje się oceny i gdzie spotkanie jest uprzywilejowane. Sekretariaty parafialne, katecheci i towarzysze

Kluczową rolę odgrywają tu katechumeni. Ważne jest, aby przeszkolić ludzi do tej służby i nauczyć ich przyjmowania przybyszów z troską i uwagą.

Pracujemy nad przekształceniem budynków kościelnych w miejsca życia i świętowania, które są przyjazne dla wszystkich.

Ważne są wszystkie inicjatywy, które zmierzają do większego braterstwa: spotkania lokalne, momenty konwentalności.

Należy podjąć szczególne wysiłki, aby być obecnym w miejscach, gdzie przebywają młodzi ludzie, podchodzić do nich z szacunkiem i akceptować ich takimi, jakimi są, pozostawiając miejsce na otwarty dialog.

3.2 Kościół w świecie: diakonia

Ze strony różnych parafii i nieparafialnych wspólnot wiary istnieje pragnienie wzrastania w wierze w Kościele. Prośba o dopuszczenie do głosu Ducha Świętego podczas procesu synodalnego została wzięta do serca. Nie pozwala to na izolację od globalnego Kościoła i świata. Dziennik powinien leżeć obok Biblii.

Nawet w mniejszości możemy wyrażać siebie, być Kościołem wychodzącym i słuchającym, pokornym i radosnym, która zapowiada radość z obecności Jezusa Chrystusa u naszego boku.

Musimy przywrócić zaufanie do Kościoła, zrewidować jego sposób komunikacji, uczynić go wiarygodnym w naszych kulturach.

Stajemy się świadomi, że mamy coś do powiedzenia jako Kościół, myśląc o pokoleniach dziś i jutro. Dla niektórych ekologia integralna jest misyjną ścieżką przyszłości i należy jej poświęcić więcej miejsca.

Wspólna wizja i oczekiwanie wszystkich uczestników: solidarność.

Uczynić widocznym w przepowiadaniu, w środkach masowego przekazu i na kursach szkoleniowych społeczne oddziaływanie Ewangelii i nauki społecznej Kościoła, w zakresie osobistego nawrócenia, zaangażowania w stowarzyszeniach i udziału w życiu politycznym.

3.3 Głoszenie Dobrej Nowiny, świadectwa i szkolenia

Pragnieniem jest być Kościołem otwartym na tchnienie Ducha Świętego, który zadaje sobie pytania, który przyjmuje nowe formy, podejmuje niezwykle inicjatywy, wychodzi naprzeciw ludziom tam, gdzie żyją.

W przeważającej mierze przywołuje się pilną potrzebę używania odnowionego i współczesnego języka - porzucenia wyrzutów sumienia i moralizatorstwa.

Także wezwanie do obecności na portalach społecznościowych.

Potrzeba także znalezienia nowych miejsc, poza parafiami, do przeżywania wiary i odwagi, by budować mosty między różnymi drogami wnętrza, by iść w kierunku modlitwy chrześcijańskiej.

Głoszenie wymaga stałej formacji dla kapłanów, ale także dla wszystkich wiernych. Musimy lepiej znać i rozumieć naszą wiarę, ale także być wyszkoleni w słuchaniu, w zarządzaniu zasobami ludzkimi i w przekazywaniu wiary współczesnemu światu.

Podczas procesu synodalnego wiele uwagi poświęcono związkowi Kościoła z edukacją. Kontakty, dyskusje i pytania w dziedzinie edukacji pokazały, że ten związek nie jest już oczywisty.

Synodalność wymaga dobrej katechezy i towarzyszenia. Jak możemy stworzyć możliwości dla ludzi, aby (ponownie) odkryli tajemnicę i piękno naszej wiary w Jezusa Chrystusa w swoim życiu.

3.4 Liturgia

Istnieje prawdziwe pragnienie liturgii, które są dostosowane, żywe, przyjazne, lepiej przygotowane, lepiej prowadzone, gdzie każdy znajduje swoje miejsce i czuje się zaangażowany... zwłaszcza młodzież i rodziny. Nie chodzi tylko o liturgię eucharystyczną, ale musimy odważyć się na otwarcie na różne formy celebracji i momenty we wspólnocie.

W czasie Eucharystii zwróć uwagę na homilię, która powinna umacniać wiarę, być zrozumiała dla zgromadzonych (zarówno pod względem formy - dykcji, brzmienia - jak i treści) oraz niezbyt długa.

Zadbaj o to, aby całe zgromadzenie mogło śpiewać piosenki, które są dla nich znaczące (na Na poziomie między diecezjalnym zaproponować repertuar piosenek).

Uroczystości te powinny rozpoczynać się lub trwać w czasie otwartej dla wszystkich zabawy.

Rozwijaj także głoszenie wiary poprzez przejawy religijności ludowej: nabożeństwa do świętych, procesje, różańce, błogosławieństwa domów, urzędów, pól, koni, samochodów itp.

3.5 Ministerstwa i odpowiedzialność

Kościół katolicki powinien położyć jeszcze większy nacisk na różnorodność w swoim nauczaniu. Wierzący katolicy mogą w pełni reprezentować Chrystusa w różnych stanach życia (mężczyzna/ kobieta). Podobnie jak w katolickich Kościołach wschodnich, tak i w Kościele rzymskokatolickim małżeństwo powinno być możliwe dla księży. Z wielkim szacunkiem dla tych Kościołów chrześcijańskich, które po dokładnym rozważeniu zdecydowały się otworzyć posługę święceń dla kobiet, pragniemy, aby podjęto dalszą refleksję, aby Kościół katolicki mógł w przyszłości uznać powołanie kobiet do kapłaństwa. Wykluczanie pewnych tematów z programu teologicznego jest sprzeczne z kulturą synodalną w naszym Kościele.

Ważne jest, aby na nowo odkryć role i misje księży i świeckich. Odpowiedzi wymagają większej otwartości na nowe pomysły. Wiele grup chciałoby widzieć większy udział świeckich, ale nie jest jasne, jakie konkretne zadania mogą wykonywać świeccy i jak należy postrzegać odpowiedzialność ochrzczonych w stosunku do odpowiedzialności proboszcza.

Z drugiej strony są osoby, które mają pytania dotyczące księży na misjach w Belgii. Dostrzegają bogactwo kontaktów z innymi kulturami i doceniają chęć opuszczenia swojego kraju, ale żałują, że niektórzy księża nie opanowali dobrze języka.

Kościół nie mógłby wypełniać swojej misji bez pomocy niezliczonych wolontariuszy: katechetów, fabrykantów, członków chóru, gości, członków opieki społecznej, ochotników do pomocy itd. Istnieje rosnące zapotrzebowanie na ramy wolontariatu, które pomagają ludziom znaleźć zadanie, prowadzą ich i pomagają wykonać je w przyjemny sposób.

3.6 Zarządzanie Kościołem i inne kwestie

W odniesieniu do zarządzania Kościołem pożądana jest promocja różnorodności charyzmatów w Kościele synodalnym. Uznanie i popieranie tej różnorodności nie jest celem samym w sobie, ale jest cenione w służbie misji: różnorodne podmioty, równe w godności, uzupełniają się wzajemnie, aby stworzyć znak i wiarygodny Kościół, sakrament Królestwa.

W kilku grupach pojawiły się propozycje włączenia wszystkich ochrzczonych w decyzje Kościoła.

Dialog synodalny zawsze będzie ważny, także na poziomie lokalnym.

Dla par kohabitujących, dla par homoseksualnych oraz dla osób rozwiedzionych i powtórnie poślubionych, prosi się, aby Kościół odpowiedział na ich prośbę o uznanie (rytualne i społeczne) z interpretacji relacji i seksualności bardziej zgodnej z przykazaniem miłości.

IV. Na zakończenie

4.1. Ministerstwo

Najważniejsze wezwanie dotyczy warunków pełnienia posługi. Ze wszystkich stron płyną wezwania do otwarcia posługi święceń dla kobiet i małżeństw. Argumenty są różne: niedobór ministrów religii, jakość duszpasterstwa, podział obowiązków, szczęście ministrantów i fundamentalna wiarygodność instytucji. Postulat święcenia żonatych mężczyzn (*zwanych viri probati*) wymaga w krótkim czasie pozytywnego podejścia. Podkreśla się również poczucie niesprawiedliwości dotyczące miejsca kobiet w Kościele. Powody niedopuszczania kobiet do posługi są dla wielu wierzących niewystarczające, a nawet więcej: wydają się dalekie od rzeczywistości. Wielu starszych wierzących robi z tego wyjątek. W młodym pokoleniu jest jeszcze gorzej: nierówne traktowanie kobiet jest dla wielu głównym powodem ignorowania Kościoła. Uraza zamienia się wtedy w obojętność.

4.2. Głoszenie Ewangelii

4.2.1 Kościół obecny z nastawieniem misyjnym.

Młodzi ludzie proszą nas, abyśmy nadal przychodzili do nich i słuchali ich z szacunkiem. Te spotkania dają wiele okazji do wspólnej wędrówki, do towarzyszenia im

Chcą, aby Kościół był współczesny, aby zapewniał im zrozumiałą liturgię, w której mogą uczestniczyć. Chcą, aby Kościół był współczesny, aby oferował im zrozumiałą liturgię, w której mogą uczestniczyć. Chcą też, abyśmy poszli w kierunku komunikacji (cyfrowej) i zaproponowali im prawdziwych świadków wiary, aby lepiej poznali historię chrześcijańską. Wreszcie młodzi ludzie chcą mieć miejsce, w którym będą mogli spotkać się z osobami, które pomogą im w poszukiwaniach. Wszystko to pozwoli nam na misyjne podejście do nich oraz na ciepłe i serdeczne przyjęcie.

Dialogi z młodymi ludźmi podczas procesu synodalnego ujawniły ich wielką otwartość na wiarę i Kościół.

4.2.2 Istnieje również powszechne poczucie, że przesłanie Kościoła nie jest istotne dla życia ludzi w naszym dzisiejszym społeczeństwie. Nie potrafimy dać ludziom, którzy nie podzielają wiary chrześcijańskiej, inspirującego świadectwa tego, co nas ożywia. W przypadku tych, którzy starają się zbliżyć, zawsze padamy na głoszenie i katechezę, które nie mówią wystarczająco głośno i dlatego nie pomagają w ich zbliżeniu. Dla tych, którzy przychodzą uczestniczyć w Eucharystii, używamy języka liturgicznego, który wydaje się nie na miejscu. Musimy próbować tłumaczyć i interpretować Dobrą Nowinę w konkretnym kontekście naszego społeczeństwa.

4.3. Wiarygodność

Kościół jako organizacja jest postrzegany jako staroświecki, sztywny i obcy światu. Jednak ludzie zwracają się do lokalnych duszpasterstw z prośbą o uczenie ważnych momentów życia. To pokazuje, jak ważne jest pragnienie wiarygodnego Kościoła. Wyzwaniem jest połączenie tych dwóch światów. Jak wnieść moc Dobrej Nowiny w strukturę instytucjonalną?

Wiele osób ma trudności ze strukturą i instytucją Kościoła, ponieważ odczuwa duży dystans do wspólnoty wierzących. Niektórzy napotykają na przeszkody w komunikacji. Bardzo często ludzie odwołują się do dyskursu etycznego dotyczącego związku i rodziny. Istnieje zapotrzebowanie na otwarty dialog i elastyczność.

Kwestia nadużyć seksualnych i postępowania z nimi nie jest zakończona. Problem ten głęboko naruszył wiarygodność Kościoła i jego przywódców. Wierzący i duszpasterze kościelni proszą o przejrzystą politykę i konsekwentne decyzje.

V. Afterword

Wielu zauważyło pozytywny wkład tych spotkań oraz fakt, że synodalność jest zarówno indywidualną, jak i wspólną odpowiedzialnością. Ogólnie rzecz biorąc, wzajemna wymiana była przeżywana jako szczęśliwa, zwłaszcza gdy było w niej miejsce na Słowo Boże. Szeroko podkreślano również zainteresowanie i przydatność procesu. Idziemy drogą razem z Duchem Świętym jako naszym przewodnikiem. Kontynuacja jest z niecierpliwością wyczekiwana.